

Založeno 1994

Ročník VII.

Speciál 2000/2001

Vydává

Společnost Astropis, IČO 61384577

Šéfredaktor

Mgr. Vladimír Kopecký Jr.

Zástupce šéfredaktora

Michael Prouza

Redakční kruh

Tomáš Bezouška, Jakub Haloda,

Mgr. Kateřina Hofbauerová, Mgr. Michaela Kryšková,

Jiří Kubánek, Václav Laifr, Mgr. Radek Mašata,

Martin Nič, Marek Peřinka, Mgr. David Rajmon,

Martin Reháč, Jakub Rozehnal, Marek Studený, Jan Verfl

Logo & design

Jan Nesměrák

Technický redaktor

Mgr. Kateřina Hofbauerová

Jazyková úprava

Doc. RNDr. Jiří Bok, CSc. a David Ondřích

Odborná spolupráce

Mgr. Lenka Soumarová

Adresa redakce

ASTROPIS, Štefánikova hvězdárna,

Petrín 205, 118 46 Praha 1

Telefon: 0607/83 52 88

E-mail: astropis@mail.natur.cuni.cz

Astropis vychází 5x ročně. Cena jednoho čísla je 69 Kč, roční předplatné pro Českou republiku je 295 Kč včetně poštovního (roční předplatné pro Slovenskou republiku a Evropu 545 Kč).

Předplatné využívaje:

Společnost Astropis, Štefánikova hvězdárna,

Petrín 205, 118 46 Praha 1.

Bankovní spojení:

Společnost Astropis,

Union banka, pobočka Praha,

č.ú. 17312238/3400.

Tisk:

Fišer Press, U Obory 1089

253 01 Hostivice-Bře

Distribuce:

Adlex system,

Pravdohlá 26/1888, 150 00 Praha 5.

Starší čísla Astropisu najdete také na naší webové stránce:
<http://www.natur.cuni.cz/ASTROPIS>

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha, č.j. nov 5108/95 ze dne 23. 2. 1995

Uzávěrka tohoto čísla: 1. 2. 2001

Vychází: 28. 2. 2001

Registrace a index:

MK ČR 7090

ISSN 1211-0485

© Společnost Astropis, 2001

Vážení čtenáři,

Číslem, které se vám dostává do rukou, se loučíme s uplynulým rokem, stoletím i tisíciletím. Rozhodli jsme se proto věnovat toto speciální číslo ohlédnutí za uplynulým tisíciletím v astronomii, zamýšlení nad její současností, a pokusíme se také poodhalit roušku tajemství budoucnosti. Nabídneme vám články, které se zamýšlí nad změnami, které astronomie v průběhu staletí či desetiletí prodělala. Zeptáme se také těch nejpovolanějších - profesionálních astronomů, jak tyto změny vidí oni. Na závěr si dovolíme zeptat se vás, jak vnímáte změny, kterými náš časopis prošel v uplynulých letech.

Jestliže se ohlédneme za vývojem astronomie v uplynulých staletích, musíme konstatovat nesmírně zajímavý fakt - zatímco fyzika ve svém bouřlivém rozvoji expandovala do jiných oborů, astronomie jaksi „bojové pole“ spíše vyklízela. Fyzika mohutně vtrhla do chemických věd, vplížila se do biologie, pronikla i do tak vzdálených oborů, jako je archeologie či restaurátorství obrazů. U astronomie je tomu právě naopak. V temném dávnověku vznikla zřejmě z kulturně náboženské potřeby a původně vlastně vypovídala o celém uspořádání světa. Postupně přišla o svůj náboženský charakter, ale alespoň vše, co se dělo na nebeské sféře, zůstávalo v její kompetenci do začátku 20. století. Pak se stalo něco zvláštního. Fyzika počala mohutně kralovat přírodním vědám, zatímco astronomie se stávala spíše popelkou. Když dnes chcete něco vědět o planetách, zeptáte se planetárního geologa či geofyzika, o možnostech života ve vesmíru vám poví exobiologie, existují i specialisté na chemii vesmíru. Dokonce i hvězdy, ta krásná tělesa, která činila hvězdářství hvězdářstvím, přebraly astronomům fyzikové plazmatu a jaderní fyzikové. Pokud budete chtít něco vědět o počátcích vesmíru, tak jděte jediné za částicovými fyziky, o černých dírách a podobných exotech se nejvíce dozvíte od teoretických fyziků. Kde je tedy ta „stará známá“ astronomie? Je nenávratně pryč! Rozhodně bych ale netruchlil. Vždyť to, co jsem zde právě popsal, je dokladem jediného – lidstvo se postupně vydává na cestu do kosmického věku. Planety jsou nám blíže, chápeme se procesů, které dávají hvězdám energii, uvažujeme o počátcích vesmíru, stavíme kosmické sondy. Doufejme, že se tak svět stává lepší... Co říci závěrem? Přeji vám, ať se z toho úžasného procesu, kterému se říká věda, můžete v tomto tisíciletí těšit co nejvíce a nejdéle, jak jen to půjde.

Mgr. Vladimír Kopecký Jr.
šéfredaktor

Soukromá inzerce

Připomínáme – pokud chcete nabídnout nebo naopak sháníte astronomickou techniku či literaturu, stačí nám zaslat znění vašeho inzerátu. Soukromé inzeráty s „astronomickou náplní“ zveřejňujeme zdarma!

Prodám zrcadlo 365/2225 mm, pokovené vysoce odrazivou vrstvou (atest OD AV ČR Turnov). Hodí se pro Cassegrain (sekundární zrcátko může být kulové).
Cena 15 – 18 tisíc korun. Karel Kočvara 069/652 33 93.